що покликані на забезпечення дотримання та захисту прав і свобод людини, а саме:

- підтримання державного обвинувачення в суді;
- представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених цим Законом;
- нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;
- нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов’язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Проте цікавим є той факт, що до функцій прокуратури в редакції нового Закону не був включений нагляд за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, який закріплений пунктом 5 статті 121 Конституції України, яка, як відомо, має найвищу юридичну силу.

Також одним із основних нововведенням Закону 2014 року, що так чи інакше впливає на її діяльність у сфері дотримання прав та свобод людини, є ліквідація такої функції прокуратури, як боротьба з корупцією, та позбавлення її функції «загального нагляду», що раніше дозволяло прокурорам втручатися в господарську діяльність підприємств і фізичних осіб з метою нагляду за додержанням і застосуванням законів.

Поряд з цим заслуговує на увагу думка В. Тація та Ю. Грошевого, які вважають, що потреба в нагляді за додержанням законів сьогодні не тільки не змінилася, а дедалі більше зростає. Вчені вважають, що ця функція прокуратури повинна залишатися до створення справді правової держави з високою політичною культурою народу, надійною державною владою, відповідними державними традиціями.

Проте з огляду на міжнародні стандарти прокурорської діяльності доцільно зазначити, що функція нагляду за дотриманням та застосуванням законів все ж таки має бути реформована з урахуванням двох чинників:

необхідності виконання рекомендацій Ради Європи щодо приведення наглядових функцій прокуратури у відповідність до міжнародних стандартів;

потреби зберегти за прокуратурою повноваження, що забезпечують ефективну діяльність цього органу із захисту конституційних прав і свобод громадян України в сучасних умовах.

Адаптація законодавства України до законодавства ЄС

Святненко А.П., студент магістратури юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор *Федоренко В.Л.*

Вступ України до ЄС є стратегічно важливим та одним із пріоритетних напрямів її розвитку. Базовим міжнародним документом, який заклав основи співробітництва України з державами-членами ЄС, була Угода про партнерство і співробітництво між Україною і ЄС та їх державами-членами, ратифікована відповідним Законом від 10.11.1994 року [5]. Угодою передбачалось, що сторони встановлюють між собою регулярний політичний діалог, який вони мають намір розвивати та поглиблювати, який супроводжуватиме та зміцнюватиме зближення між Співтовариством та

Україною [1]. Однією із засад зовнішньої політики України відповідно до Закону «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики» є забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в ЄС [4]. Важливим законодавчими актами у сфері адаптації є Закони України «Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» (тут визначаються поняття, мета, завдання Загальнодержавної програми) [2] та «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» (має відношення до реалізації Програми з адаптації, її організаційного, інформаційного, фінансового тощо забезпечення) [3].

Крім цього, питання адаптації передбачено у численних підзаконних нормативних актах, однак, як ми можемо спостерігати, сам процес рухається доволі повільно і складно. Тому, слід висловити деякі позиції щодо шляхів розглядуваної адаптації.

На нашу думку, варто згрупувати проблему про шляхи адаптації у три блоки. Перший блок буде стосуватися безпосередньо питань про адаптацію законодавства. У ньому можемо виділити наступні речі: 1) якнайчастіші зустрічі представників України з представниками ЄС з приводу проблем адаптації внутрішнього законодавства України; уповноважені представники України повинні мати чітку стратегію, чіткі розроблені плани з даного приводу, бути дипломатично, сприйнята від представників ЄС, повинна бути належним чином зафіксована, сприйнята та обговорена на державному рівні; 2) формування бази законодавства ЄС, необхідного для втілення до внутрішнього законодавства України; необхідним є сформувати повну базу законодавства ЄС, бажано у систематизованому вигляді, можливо, по галузях, інститутах тощо; відповідну базу законодавства необхідно перекласти на українську мову; для спрощення процедури перекладу можливим вбачається зробити переклад автоматизованим; можливим є також уже перекладену базу законодавства ЄС розмістити на певному інформаційному ресурсі у мережі Інтернет; також базу європейського законодавству слід погалузево направити у відповідні міністерства, інші центральні органи виконавчої влади; 3) формування принципів адаптації законодавства України до законодавства ЄС: для цього необхідне зібрання на державному рівні всіх інституцій, які мають відношення до відповідного процесу; дане зібрання можливо провести у формі роботи певної комісії, яка би складалась із представників інституцій, експертів-юристів, вчених тощо; за результатами проведеної роботи був би прийнятий певний програмний документ; вказаний документ містив би повний перелік принципів, за якими необхідно проводити адаптацію законодавства із подетальним розкриттям їх сутності та змісту; відповідний документ необхідно було б передати до парламенту для затвердження його як акту вищої юридичної сили (закону, концепції тощо); 4) експертиза нормативно-правових актів на предмет відповідності останніх європейському законодавству.

Саме тому науковець пропонує наступні рекомендації у вказаній сфері: під час розроблення проектів актів має враховуватися не лише писане право ЄС, а й практика Суду, оскільки в останніх дається тлумачення норм права ЄС;аналізуючи відповідність проекту праву ЄС, слід окремо виділяти обов'язкові та факультативні норми актів ЄС, враховувати неоднакову природу різних джерел права ЄС; не можна адаптувати національне право до таких актів ЄС, що безпосередньо пов'язані з членством в останньому, серед яких угоди ЄС з третіми державами, акти, що встановлюють фінансові зобов'язання

держав-членів перед ЄС, індивідуальні акти тощо; акти ЄС можуть вимагати певних інституційних перетворень, внесення змін до процесуальних норм, прийняття підзаконного законодавства, кадрового та фінансового забезпечення; тому поряд з основним проектом розробник має пропонувати відповідні проекти підзаконних актів і т.д.

Другий блок питань щодо адаптації законодавства слід присвятити інституційному механізму забезпечення відповідного процесу. На сьогодні основними інституціями, які так чи інакше задіяні до процесу адаптації законодавства, виступають: Верховна Рада Україна, Президент України, Кабмін, Міністерство юстиції України та ін. Проте, на наше переконання, важливим є те, щоб кожен державний орган, незалежно від того, якого він рівня переймався під контролем вищестоящих органів питаннями адаптації законодавства.

Саме тому для якісного покращення діяльності державних органів в Україні у сфері адаптації законодавства ми пропонуємо наступне: максимально задіяти працівників державних органів до процесу адаптації законодавства; проводити певні правоосвітні, право виховні, організаційні заходи; залучати експертів України, запрошувати експертів з ЄС з метою проведення певних тренінгів тощо; підвищувати рівень знань офіційних мов ЄС.

Третій блок питань, пов'язаних з процесом адаптації законодавства, складають організаційні, фінансові та інші речі: 1) щорічне виділення у проекті Закону України «Про Державний бюджет України на відповідний рік» окремих статей, які би передбачали виділення коштів на фінансування потреб, пов'язаних з адаптацією права України до права ЄС; 2) розробка та функціонування конкретного інтернет-ресурсу, на якому буде міститися вся інформація про процеси адаптації законодавства України до законодавства ЄС (органи державної влади, вся база законодавства у сфері адаптації, інформація про хід, заплановані програми, отримані результати у відповідній сфері); громадяни та всі, кому цікава вказана інформація, повинні знати, що відбувається, яких заходів вживає держава, а також з легкістю могли ознайомитися з останньою; даний ресурс повинен містити повну та офіційну інформацію про відповідні події, що мають чи мали місце; 3) посилити вивчення права ЄС, вивчення питань про адаптацію законодавства, вивчення офіційних мов ЄС у вищих юридичних навчальних закладах; можливо, навіть готувати спеціалістів (за державним замовленням) у відповідній сфері, які б потім змогли надати Україні допомогу з вказаних питань, бути добрими спеціалістами.

Таким чином, виявлено, що проблемою в Україні залишається системний підхід до проблеми адаптації законодавства, адже мають місце непослідовні дії великої кількості державно-владних суб'єктів на різних рівнях, а необхідна, навпаки, системна та послідовна, узгоджена та прагматична робота по здійсненню відповідного процесу, що потребує немалих зусиль та часу.

Список використаних джерел:

1. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами : Міжнародний документ від 14.06.1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=998_012

2. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 21.11.2002 року № 228-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 3. – Ст. 12.

3. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004 року № 1629-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – № 29. – Ст. 367.

4. Про засади внутрішньої та зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 року № 2411-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 40. – Ст. 527.

5. Про ратифікацію Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами : Закон України від 10.11.1994 року № 237/94-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 46. – Ст. 415.

Державне управління у сфері господарських відносин

Лук'яненко В.О., студент магістратури ННІПП НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри загальноправових дисциплін ННІПП НАВС *Кулик Т.О.*

Метою дослідження даної теми є з'ясування ролі державного управління у сфері господарських відносин.

Завданнями з'ясування поняття державного управління у сфері господарських відносин, характеристика правових основ державного управління у сфері господарських відносин, проаналізувати рівень ефективності державного управління у сфері господарських відносин.

Держава здійснює управління державним сектором економіки відповідно до засад внутрішньої і зовнішньої політики.

Суб'єктами господарювання державного сектора економіки є суб'єкти, що діють на основі лише державної власності, а також суб'єкти, державна частка у статутному капіталі яких перевищує п'ятдесят відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів. [1]

Аналіз окремих статей ГКУ дає підстави відносити до суб'єктів господарювання державного сектору економіки органи державної влади, що мають господарську компетенцію, державні унітарні підприємства, державні господарські об'єднання. [2]

Повноваження суб'єктів управління у державному секторі економіки - Кабінету Міністрів України, міністерств, інших органів влади та організацій щодо суб'єктів господарювання визначаються законом.

Відповідно до ч. 4 цієї статті законом можуть бути визначені види господарської діяльності, яку дозволяється здійснювати виключно державним підприємствам, установам, організаціям. [1]

Так, наприклад, відповідно до ст. 73 Кодексу торговельного мореплавства портову діяльність можуть здійснювати морські порти, які за своїм правовим статусом є державними транспортними підприємствами.[3]

Відповідно до ч. 5 ст. 22 ГК України держава реалізує право державної власності у державному секторі економіки через систему організаційно-господарських повноважень відповідних органів управління щодо суб'єктів господарювання, що належать до цього сектору і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або права оперативного управління [1]. Зокрема, такі організаційно-господарські повноваження закріплені в Законі України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 р.

Управління об'єктами державної власності - це здійснення Кабінетом Міністрів України та уповноваженими ним органами, іншими суб'єктами, визначеними цим Законом, повноважень щодо реалізації прав держави як власника таких об'єктів, пов'язаних з володінням, користуванням і розпорядженням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою